

De Vloedgolf van “Spiritual Formation”¹

<http://www.lighthouse-trails-research.com>, 02-10-2007

Alle Schriftaanhalingen komen uit de Statenvertaling (1977 of HSV)
Vertaling en voetnoten door M.V. - Update 23-3-2009

Toen ik voor het eerst op dit terrein begon te schrijven, in de late jaren '70 en vroege '80, was de term “Spiritual Formation” nauwelijks bekend, behalve in hooggespecialiseerde werken in relatie tot katholieke orden. Vandaag is er nauwelijks iemand die van de term nog niet gehoord heeft. Seminariecurssussen in Spiritual Formation vermenigvuldigen zich als konijnen. Grote aantallen zoeken zich te kwalificeren als Spiritual Directors om tegemoet te komen aan de roep van de menigten om geestelijke leiding (spiritual direction). [1] **Richard Foster**.

Wat is *spiritual formation* en waar gaat ze vanuit? Volgens **Roger Oakland** kwam *spiritual formation* over de kerk heen als een onverwachtse vloedgolf:

Lees ook de eerder verschenen, verwante publicaties, van Roger Oakland:

De ‘Emerging Church’²: <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/emergingChurch.pdf>

Hoe merken we dat de ‘Opkomende Kerk’² in onze kerk Opkomt?:
<http://www.verhoevenmarc.be/PDF/emergingChurch2.pdf>

Terug naar Rome: <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/emergingRome.pdf>

De eindtijdse misleiding in de Opkomende Kerk²:
<http://www.verhoevenmarc.be/PDF/emergingChurch3.pdf>

Een afwijken van de waarheid van Gods Woord naar een mystieke vorm van Christendom toe, is in zekere mate in bijna alle evangelische denominaties geïnfilteerd. Weinig bijbelleraars zagen deze vloedgolf aankomen. Nu dit bezig is realiseren de meesten zich niet eens dat het gebeurde.

De beste manier om dit proces te begrijpen is zich te herinneren wat er gebeurde in de donkere middeleeuwen toen de Bijbel het verboden boek werd. Totdat de hervormers de Bijbel vertaalden in de taal van het volk, bevond de grote massa zich in duisternis.

Ik geloof dat de geschiedenis zich herhaalt. Naarmate het Woord van God minder belangrijk wordt, escaleert de opkomst van mystieke ervaringen, en deze ervaringen worden gepresenteerd alsof het Christendom gaat over voelen, aanraken, ruiken en zien van God. De postmoderne³ mindset is het perfecte klimaat om *spiritual formation* te laten gedijen. Deze term geeft aan dat

¹ Spiritual Formation: Een andere naam voor Contemplatieve Spiritualiteit.

² Engels: *Emerging Church*. “De **emerging church movement** is een christelijke beweging die opkwam eind 20ste en begin 21ste eeuw, waarbinnen ernaar wordt gestreefd om het Koninkrijk van God gestalte te geven binnen de plaatselijke tijd en cultuur in navolging van Jezus Christus. Er bestaat tot op heden geen Nederlandstalige algemeen gebruikte equivalent voor de term ‘emerging church’, alhoewel men in de literatuur de letterlijke vertaling ‘opkomende kerk’ kan aantreffen ...” (Wikipedia NL). “De **emerging of emergent church movement** (VS) is een controversiële, 21ste eeuwse christelijke beweging die in het bijzonder de onkerkelijken tracht te engageren die leven in postmoderne en postkoloniale culturen. Proponenten noemen de beweging een “emerging conversation” (opkomende conversatie) ... Verhalende presentaties van het geloof en de Bijbel, zowel als het gebruik van multimedia, internet en weblogs zijn populair bij deze predominant jongere generatie christenen. De nadruk op dialoog staat een genereuze openheid toe naar een pluraliteit van bijbelinterpretatie, met vermindering van een dogmatische interpretatie en theologie ...” (Wikipedia ENG).

³ Postmodernisme wil zeggen: datgene wat na het modernisme komt. Zowel het vertrouwen in de objectieve waarneming als in de algemeen geldigheid van het menselijk oordeels / redeneervermogen heeft de postmoderne mens verloren. Alle waarneming is “theoriebeladen”. Daar wordt mee bedoeld dat ieder naar de werkelijkheid kijkt vanuit de eigen levenservaring en levensbeschouwing. De waarneming is niet objectief maar theoriebeladen. Er is dan geen objectieve kennis mogelijk. Niemand kan meer zeggen “zo is het, zo moet het”. Het modernisme wordt verachtelijk als “fundementsdenken” van de hand gewezen. De Bijbel zegt echter: “Dit vooral moet gij weten dat geen profetie der Schrift *eigenmachtige* uitlegging toelaat” - 2 Petrus 2:20. (A.P. Geelhoed).

er verscheidene wegen en middelen zijn om korter bij God te komen en Hem zelfs te emuleren⁴. Het idee dus dat als u bepaalde praktijken beoefent, u dan meer als Jezus zal worden. Voorstanders van *spiritual formation* leren foutief dat iedereen deze mystieke rituelen kan leren en God kunnen vinden in zichzelf. Het hebben van een relatie met Jezus Christus is geen eerste vereiste. In een DVD, genaamd *Be Still*, dat contemplatief gebed promoot, zegt Richard Foster dat contemplatief of centreren gebed⁵ voor iedereen is en dat door het te praktiseren u “een roerend heiligdom” wordt van “de aanwezigheid van God”. [2] In plaats van de inwoning te hebben van de persoon van Jezus Christus en de Heilige Geest, wordt verondersteld dat *spiritual formation* middels de spirituele disciplines, de zoekende transformeert door het binnengaan in een veranderd niveau van bewustzijn.

De *spiritual formation* beweging wordt wereldwijd gepromoot in colleges en seminaries, als de nieuwste en voornaamste manier om een geestelijk leider te worden. Het leert mensen dat dit de manier is om intiemer met God te worden en waarlijk Zijn stem te horen. Zelfs christelijke leiders met een langdurige reputatie in het onderwijzen van Gods Woord, lijken te bezwijken. Door zo te doen spelen vele christelijke leiders lichtzinnig met vuur en het resultaat ervan is dat duizenden, mogelijk miljoenen, zich zullen verbranden.

Het is niet door in de stilte gaan dat een mens zijn leven verandert. Het is door Jezus Christus te accepteren en Hem als Heer toe te staan ons te veranderen, dat er verandering komt. (*Faith Undone*, pp. 90-92).

Hoe wijd verbreid is de *spiritual formation* beweging? Zoals onderzoeker en auteur **Ray Yungen** aantoonde zit zelfs **Rick Warren** achter de beweging:

In [*Purpose Driven Church*] prijst Warren een aantal para-kerkelijke bewegingen waarvan hij gelooft dat God ze “heeft doen oprijzen” om een “verzuimd doel” te verhelpen in het Christendom. Eén van de bewegingen die hij noemt is de *spiritual formation* beweging, welke contemplatief gebed promoot via de “spirituele disciplines”. Warren vermeldt Richard Foster en Dallas Willard als leiders van deze beweging. [3]

Het is interessant te weten dat Rick Warren in de jaren '90 Richard Foster verbond met de *spiritual formation* beweging. Dit is een accurate beoordeling van Warren (Warrens schuld ligt niet in het identificeren van Foster; het ligt in het noemen van de beweging als zijnde “vitaal” en “nodig”, en in het promoten ervan sindsdien).

Om *spiritual formation* te kunnen begrijpen is al wat men moet doen de spiritualiteit van Richard Foster begrijpen. Lighthouse Trails heeft zijn overtuigingen gedocumenteerd in *A Time of Departing* (in het Nederlands: *Een tijd van Heengaan*⁶), *Faith Undone*, en *Running Against the Wind*, zowel als in talrijke artikelen op de site van Lighthouse Trails Research.

Laten we ons voor dit artikel richten tot een klein boek van Richard Foster: *Meditative Prayer* (meditatief gebed). Foster zegt dat het doel van meditatief gebed is een “spirituele ruimte” te creëren of “innerlijk heiligdom” via “specifieke meditatie-oefeningen” (p.9). Foster refereert in het boek naar verscheidene mystici die de weg kunnen wijzen naar deze oefeningen: Madame Guyon, Theresa van Avila, Franciscus van Sales, Henri Nouwen, en Thomas Merton. Foster verdeelt het contemplatieve proces in drie stappen. Hij zegt:

De eerste stap [in meditative prayer] wordt soms genoemd: “centering down”. Anderen hebben de term *re-collection* gebruikt; dat is een her-zelfbeheersing van onszelf totdat wij verenigd zijn met het geheel. Het idee om alle mededingende afleidingen los te laten tot wij waarlijk gecentreerd zijn, totdat we waarlijk aanwezig zijn waar we zijn.

Foster geeft aan dat het beoefenen van visualisatie-methodes ons helpen met “centering down” (p.17). In de tweede stap van meditatie geeft Foster aan dat mysticus Richard Rolle tijdens de meditatie “fysieke sensaties” ervoer (zie info over Kundalini⁷) die wij misschien niet of wel evenzo erva-

---

⁴ Emuleren: (Eng. to emulate) wedijveren met, trachten voorbij te streven / te evenaren.

⁵ <http://www.verhoevenmarc.be/contemplatief.htm>

⁶ <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/heengaan.pdf>

⁷ <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/kundalini.pdf>

ren (p.18). Stap drie van meditatie is, zoals Foster zegt: “luisteren” naar God. Eens de meditatieve oefeningen uitgevoerd zijn en “spirituele extase” is bereikt, is men binnengekomen in het rijk waar in de *stem van God* gehoord kan worden (p.23). Maar, zoals elke New Age mediteerder weet, is deze extatische staat een veranderde staat van bewustzijn waarin alles, naar wordt vermeend, verenigd en één is met God. Foster erkent het interspirituele kenmerk dat verbonden is met contemplatief gebed, wanneer hij zegt: “[Jezus] toont ons Gods verlangen naar het bijeenbrengen van een “all inclusive” gemeenschap van liefhebbende personen” (p.5). Foster definieert uitvoeriger wat hij bedoelt met “all inclusive” in zijn boek *Streams of Living Water* wanneer hij zegt dat deze “all inclusive gemeenschap” alles omvat, van een “katholiek monnik” tot een “baptistisch evangelist”.^[4] In andere geschriften zegt hij dat contemplatief gebed (en haar resultaten) voor iedereen en gelijk wie zijn (zie: *Be Still DVD*)⁸.

Interessant is dat Foster de praktijk van *lectio divina*⁹ in zijn boek bespreekt, wat geproclameerd wordt in vele christelijke contexten als zijnde een christelijke, bijbelse praktijk. Mensen worden overreed te geloven dat het repeteren van frases en woorden uit de Schrift, opnieuw en opnieuw, een diepere manier is om God te leren kennen. Zij geloven dat vermits het de Schrift is die herhaald wordt (en niet gelijk welke woorden), dit de praktijk valideert en dat deze repetitie geheiligd is omdat de Bijbel wordt gebruikt. Maar Foster bewijst zelf dat dit niets van doen heeft met de Schrift. Het is de repetitie die effectief is, niet de woorden. Hij zegt: “Lectio divina houdt meer in dan de Bijbel. Er zijn de levens van de heiligen en de geschriften die voorafgegaan zijn aan hun diepgaande [mystieke] ervaringen” (p.25). Foster vernietigt hiermee de premisse van lectio divina. Want als meditatievoorstander weet hij dat meditatie niets van doen heeft met woorden die altijd maar opnieuw herhaald worden; het is het herhalen zelf dat iemand in een veranderde staat van bewustzijn brengt. Dus, of u nu zegt Jezus, Boeddha, of OM, het resulteert allemaal in hetzelfde effect.

Enkel voor het geval dat er enige twijfel bestaat bij de lezer: Richard Foster vertelt zijn lezers om Thomas Merton te bestuderen voor een dieper begrip van meditatie, en noemt zijn boek: *Contemplative Prayer*, een “powerful analysis of the central nature of contemplative prayer” (een krachtige analyse van de centrale natuur van contemplatief gebed).

Spiritual formation IS contemplatieve spiritualiteit, en het overstroomt snel het hele Christendom vandaag. Als een college, seminarie, kerk, of organisatie (zoals Focus on the Family) *spiritual formation* wil hebben, dat zij dan in gedachten houden dat zij daarmee oosterse meditatie en occulte domeinen krijgen die deze spiritualiteit vergezellen.

“En Hij heeft u, die voorheen vervreemd was en vijandig gezind in de boze werken, nu ook verzoend in het lichaam van Zijn vlees door de dood, om u heilig en smetteloos en onberispelijk voor Zich te plaatsen, als u maar in het geloof blijft, gefundeerd en vast, en u niet laat afbrengen van de hoop van het Evangelie dat u gehoord hebt, dat gepredikt is in de hele schepping die onder de hemel is, waarvan ik, Paulus, een dienaar geworden ben” (Kolossenzen 1:21-23).

Zoals Roger Oakland zegt:

Wij zijn enkel met God verzoend door Zijn “dood” (de verzoening voor zonde), en wij zijn “heilig en onberispelijk” gesteld wanneer wij Hem toebehoren door wedergeboorte. Dat heeft niets te maken met werken, rituelen, of mystieke ervaringen. Het is Christus’ leven in de bekeerde gelovige dat hem hervormt. (*Faith Undone*).

Eindnoten:

1. “Spiritual Formation: A Pastoral Letter”: <http://www.theooze.com/articles/article.cfm?id=744>
2. Richard Foster, *Be Still DVD* (Fox Home Entertainment, 2006), section titled “Contemplative Prayer”
3. From chapter 8 (“America’s Pastor”) of *A Time of Departing*, citing Rick Warren, *Purpose Driven Church*, op.cit., p. 126.
4. Richard Foster, *Streams of Living Water* (San Francisco, CA: Harper, 1998), p. 273.

verhoevenmarc@skynet.be - www.verhoevenmarc.be - www.verhoevenmarc.be/NieuwsteArtikelen.htm

⁸ <http://www.lighthouse trailsresearch.com/bestilldvd.htm>

⁹ <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/lectioDivina.pdf>